

«Αλεξιάς Φοσιολογίας»
Χρ. Χατζημάρκου

Πιστεύω, ότι με την καινούρια του δουλειά ο Χρ. Χ. κάνει ένα σημαντικό βήμα προς τα μπρος. Υπάρχουν αριετά πράγματα στα δέκα τόσα διηγήματα της συλλογής για τα οποία θα μπορούσε να μιλήσει κανείς. Είναι και η αισθητά μεγαλύτερη πλαστικότητα στην χρησιμοποίηση της γλώσσας μια κατάκτηση ουσιαστικότερη για τον κάθε πεζογράφο, είναι και τα θέματα πιο πλούσια κι' οι χαρακτήρες κι' οι καταστάσεις πιο περίπλοκες και ταυτόχρονα πιο εύθραυστες. Είναι και το νυστέρι που πηγαίνει πιο πολύ σε βάθος και κόβει μάλιστα με τόλμη χωρίς να δειλιάζει ενώ προχωρά προσφέροντας ζεστές αιόμη φέττες από την ζωή που κοχλάζει τριγύρω. Είναι και το στοιχείο του ύφους, που γίνεται όλο και πιο διό, πιο προσωπικό, πιο ξεχωριστό. Ένα ύφος που ενώ αποικτά ολοένα και περισσότερο σατιρική φλέβα εν τούτοις δεν γλυστρά στην απ'ειεί όχθη, συγκρατείται σ'ένα χώρο όπου σμίγουν σ'ένα και το σατιρικό και το νοσταλγικό και το λυρικό αλλά και το δραματικό, το στοχαστικό. Μπορούν λοιπόν να ειπωθούν πολλά για όλ' αυτά και για άλλα αιόμη. Ειείνο όμως που για μένα έχει την στιγμή αυτή την μεγαλύτερη σημασία είναι αυτή η σιγουριά, η άνεση, η αυτοκυριαρχία που αναδίνεται μέσα από την καινούρια δουλειά του Χρ. Χ.

Ο δημιουργός τότε μόνο μπορεί να πει κανείς ότι έχει μπει στην σφαίρα της ωριμότητας όταν με την δουλειά του δεν δίνει την εντύπωση, ότι αντικρύζει το υλικό του με δέος, μ'αμηχανία, μ'ανημποριά, όταν με την δουλειά του παρουσιάζεται απόλυτος κυρίαρχος των εκφραστικών του μέσων. Σε βαθμό που η "δεύτερη ζωή", που πλάθει έχει κάτι από την ομορφιά μιας φυσιολογικής γέννας. Τα διηγήματα του Χρ. Χ. στην καινούρια του συλλογή "Εντελώς Φυσιολογικός" έχουν ακριβώς αυτή την χάρη και την ομορφιά πούχει μια φυσιολογική γέννα.

Από θεματικής πλευράς τα διηγήματα είναι διαφορετικά. Υπάρχουν διηγήματα όπως λ.χ. "Το δώρο" ή το "Δεύτε λάβετε φως" όπως γίνεται μια επιστροφή προς τα πίσω, προς τα παιδικά χρόνια, υπάρχει και διήγημα (ΤΟ ENIGMA) που γράφτηκε το 1978 και που αποπνέει το δραματικό κλίμα των προσφυγικών καταυλισμών, υπάρχουν όμως και διηγήματα, πούναι και τα περισσότερα, που δεν θέτουν μπροστά τους

αυστηρά προιαθορισμένο στόχο αλλά αφήνονται λες ανέμελα, να καταγράφουν καταστάσεις, χαρακτήρες να συλλάβουν και να μετουσιώσουν σε τέχνη την περιρρέουσα ατμόσφαιρα.

Κι' αυτά είναι τα πιο δυνατά, είναι εκείνα που δίνουν την δυνατότητα να ξεδιπλωθούν οι ικανότητες του διηγηματογράφου Χρ. Χ. Διηγήματα όπως "Μια καλοκαιριάτικη νύχτα", "Οι λεπτομέρειες ενός δυστυχήματος", "Ο Ταύρος της Αραδίμπας", "Αγία Νάπα..." κ.ά. έχουν την μαγεία ενός προβολέα που φωτίζει και τις πιο σκοτεινές γωνιές. Λέγονται εδώ έτσι δήθεν παρεπιμπτόντως, αβίαστο, λες συμπτωματικά πράγματα που έχουν βάρος στην ζωή μας. Εκείνη λ.χ. η μορφή του Κωστάλα στον "Ταύρο της Αραδίμπας", του Πεχλιβάνη του χωριού, πούχε υιοθετηθεί από τον Αρχηγό και που "ανασυντάχθηκε, ανακατατάχθηκε, συγχωρέθηκε, ανασυστάθηκε, ξανασυγχωρέθηκε" συνιστά μαρτυρία για μια από τις δραματιώτερες πτυχές της ζωής μας. Κι' όλ' αυτά, το επαναλαμβάνουμε, λέγονται, έτσι ανάμεσα στ' άλλα, ανάμεσα σε μιαν δροσερή κωμική όσο και σατιρική ιστορία για ένα ταύρο ή αγελάδα που τρομοκράτησε ένα ολόκληρο χωριό όμως σε τέτοιο συσχετισμό και σε τέτοια δόση που αφήνει βαθειά χαραινιά πίσω του. Στην καλοκαιριάτικη νύχτα πάλι ο Χρ. Χ. ζωντανεύει μπροστά μας χαρακτήρες που τους συναντούμε όλο και πιο συχνά. Ο νεαρός αρχιτέκτονας, που βυθίζεται ολοένα και περισσότερο μέσα στους συμβιβασμούς μ' όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά που συνθέτουν το βόλεμα, από την μια η πνευματική αποχαύνωση (τα πορνό στο βίντεο) και από την άλλη το κόμπλεξ έναντι της ιεραρχίας (το πάρτυ). Στον αντίποδα η ξένη γυναίκα, γλύπτρια, που νιώθει όλο και πιο στενόχωρα και που την καλοκαιριάτικη νύχτα ενώ το φαγοπότι αποιορυφώνουνταν βρήκε ψυχική και πνευματική διέξοδο στην αγιαλιά ενός ζωγράφου μ' όμοιες ανησυχίες. Αν και το διήγημα θα μπορούσε να σταθεί και χωρίς την παρατραβηγμένη κάπως στιχομιθία γύρω από την πνευματική στέγνα εν τούτοις πιστεύω, ότι οι στοχασμοί που βρίσκει την ευκαιρία να θέσει μπροστά μας ο συγγραφέας, αφομοιώνονται και δένουν οργανικά με το διήγημα πούναι ένα από τα ωραιότερα της συλλογής. Σ' ένα άλλο κλίμα κινούνται οι "Λεπτομέρειες ενός δυστυχήματος", όπου κατορθώνει ο Χρ. Χ. να φτιάξει από ένα απλό συμβάν μια λυριότατη ιστορία φορτισμένη με αίσθημα και ποίηση.

Διαβάζοντας και ξαναδιαβάζοντας τα καινούρια διηγήματα του Χρ. Χ. μου δημιουργήθηκε η πεποίθηση ότι ο δόκιμος πεζογράφος

οδηγείται σταθερά από το μικρό είδος προς τη νουβέλλα και το μυθιστόρημα. Ελπίζουμε, ότι αν τελικά γίνει κάτι τέτοιο σαν έκφραση μιας ανάγκης εσωτερικής για συνθετικότερη δημιουργία, δεν θα εγκαταλειφθεί το διήγημα που από μόνο του έχει μια αυθύπαριτη οντότητα και μια αξία ανεπανάληπτη.

Χαιρόμαστε πράγματι για την καινούρια αυτή κατάσταση της πεζογραφίας μας πούρχεται σε στιγμές, που δεν τις χαρακτηρίζει δυστυχώς ιδιαίτερη καλλιτεχνική ευφορία.